

2023/2868(RSP)

27.11.2023

VOORONTWERP VAN RESOLUTIE

naar aanleiding van een verklaring van de Commissie

ingediend overeenkomstig artikel 132, lid 2, van het Reglement

over multilaterale onderhandelingen met het oog op de dertiende Ministeriële Conferentie van de WTO in Abu Dhabi van 26 t/m 29 februari 2024 (2023/2868(RSP))

Bernd Lange, Jörgen Warborn
namens de Commissie internationale handel

B9-0000/2023

**Resolutie van het Europees Parlement over multilaterale onderhandelingen met het oog op de dertiende Ministeriële Conferentie van de WTO in Abu Dhabi van 26 t/m 29 februari 2024
(2023/2868(RSP))**

Het Europees Parlement,

- gezien de overeenkomst van Marrakesh van 15 april 1994 tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie (WTO),
- gezien de ministeriële verklaring van Doha van de WTO van 14 november 2001¹,
- gezien zijn eerdere resoluties over de WTO, met name die van 25 november 2021 over multilaterale onderhandelingen met het oog op de twaalfde Ministeriële Conferentie van de WTO² van 29 november 2018 getiteld “WTO: de weg vooruit”³, en van 28 november 2019 over de crisis van de WTO-Beroepsinstantie⁴,
- gezien de slotdocumenten die met eenparigheid zijn aangenomen tijdens de jaarlijkse zittingen van de Parlementaire Conferentie van de WTO op 7 december 2018 in Genève⁵ en op 10 december 2017 in Buenos Aires⁶,
- gezien de resultaten van de twaalfde Ministeriële Conferentie van de WTO (MC12) in Genève in juni 2022, waaronder een slotdocument, een reeks ministeriële besluiten en verklaringen, en een overeenkomst over visserijsubsidies,
- gezien de resultaten van de elfde Ministeriële Conferentie van de WTO (MC11) in Buenos Aires in december 2017, waaronder een reeks ministeriële besluiten en gezamenlijke verklaringen over e-commerce, investeringsfacilitering, binnenlandse regelgeving voor diensten, en micro, kleine en middelgrote ondernemingen (mkmo’s), alsook gezien de Verklaring van Buenos Aires over handel en economische empowerment van vrouwen, die op 12 december 2017 in de marge van de MC11 is goedgekeurd,
- gezien de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG’s) van de VN,
- gezien de Overeenkomst van Parijs binnen het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (UNFCCC), die sinds november 2016 van kracht is,
- gezien de mededeling van de Commissie van 18 februari 2021 getiteld “Evaluatie van het handelsbeleid – Een open, duurzaam en assertief handelsbeleid” en de bijlage

¹ Ministeriële verklaring van Doha (WT/MIN(01)/DEC/1) van 14 november 2001.

² PB C 224 van 8.6.2022, blz. 89.

³ PB C 363 van 28.10.2020, blz. 113.

⁴ PB C 232 van 16.6.2021, blz. 62.

⁵ https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/158345/outcome_document-final-e.pdf.

⁶ https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/231517/2017_PCWTO_outcome_EN.pdf.

daarbij getiteld “Hervorming van de WTO: naar een duurzaam en doeltreffend multilateraal handelssysteem” (COM(2021)0066),

- gezien artikel 132, lid 2, van zijn Reglement,
 - gezien de ontwerpresolutie van de Commissie internationale handel,
- A. overwegende dat de WTO is opgericht om de handel in goederen en diensten te liberaliseren, het multilateralisme te versterken, en een open, inclusief, op regels gebaseerd en niet-discriminerend multilateraal handelssysteem te bevorderen, ter verbetering van het welzijn van mensen in de hele wereld; overwegende dat het handelsbeleid van de EU tot doel heeft een bijdrage te leveren aan de harmonieuze ontwikkeling van de wereldhandel, aan de geleidelijke afschaffing van de beperkingen voor het internationale handelsverkeer en voor buitenlandse directe investeringen, en aan de vermindering van de douane- en andere belemmeringen; overwegende dat handel van vitaal belang is en een essentieel instrument vormt om de inspanningen ter bevordering van duurzame groei en verbetering van de levensstandaard te ondersteunen en aan te vullen, waarbij wordt gezorgd voor volledige werkgelegenheid en een groot en gestaag groeiend volume aan reëel inkomen, overeenkomstig de doelstelling van duurzame ontwikkeling;
- B. overwegende dat een sterk, open en inclusief multilateraal handelssysteem van essentieel belang is voor het halen van de mondiale doelstellingen inzake klimaatverandering en nettonul middelen - bijvoorbeeld - handel in de goederen en diensten die onmisbaar zijn voor schone-energie technologieën en de totstandbrenging van een circulaire economie;
- C. overwegende dat het op regels gebaseerde multilaterale handelssysteem op dit moment onder grote druk staat, en blootgesteld is aan geopolitieke druk en unilaterale maatregelen, alsook aan een ongerechtvaardigd gebruik van de uitzonderingen op de Algemene Overeenkomst betreffende tarieven en handel (GATT) door sommige van zijn leden, hetgeen nu reeds resulteert in een meer versnipperde en minder voorspelbare context voor handelsbeleid; overwegende dat de tijdens de MC12 bereikte resultaten hebben laten zien dat de WTO nog altijd in staat is tot multilaterale overeenkomsten te komen en op noodsituaties in te spelen;
- D. overwegende dat de tijdens de MC12 bereikte WTO-overeenkomst over visserijsubsidies de eerste multilaterale handelsovereenkomst ooit is met milieuduurzaamheid als leidend beginsel, met de vaststelling van een bindend pakket mondiale regels voor de reductie van schadelijke subsidies die regeringen aan de visserijsector toekennen, als uitvloeisel van SDG 14.6; overwegende dat de overeenkomst nog geen bepalingen bevat inzake visserijsubsidies die bijdragen aan overcapaciteit en overbevissing, maar dat de onderhandelingen daarover worden voortgezet;
- E. overwegende dat de Beroepsinstantie van de WTO per 11 december 2019 niet langer operationeel is, waardoor de functionele, onafhankelijke en onpartijdige beroepsfase buiten werking is gesteld; overwegende dat de leden van de WTO tijdens de MC12 beloofd hebben gesprekken te zullen voeren met als doel om tegen 2024 over een voor alle WTO-leden toegankelijk volledig en goed functionerend

geschilbeslechtingsysteem te beschikken;

- F. overwegende dat het Europees Parlement, samen met de Interparlementaire Unie, meer dan 20 jaar een cruciale rol heeft gespeeld bij het aan de WTO toevoegen van een parlementaire dimensie (via de Parlementaire Conferentie over de WTO);
- G. overwegende dat de dertiende Ministeriële Conferentie van de WTO (MC13) zal plaatsvinden in Abu Dhabi, Verenigde Arabische Emiraten, van 26 t/m 29 februari 2024;
1. herhaalt zich volledig te zullen blijven inzetten voor het multilateralisme, dat van blijvende waarde is, en onderstreept dat een multilateraal systeem voor het regelen van de wereldhandel van essentieel belang is; roept ertoe op een handelsagenda te formuleren die gebaseerd is op eerlijke en op regels gebaseerde handel in ieders belang, die bijdraagt tot duurzame economische groei en welvaart en die aldus de vrede en de veiligheid versterkt; benadrukt het belang van de SDG's, van sociale, milieu- en mensenrechten en van het waarborgen van de universele toepassing van multilateraal overeengekomen en geharmoniseerde regels;
 2. roept alle WTO-leden met klem op zich ervoor in te zetten de MC13 tot een succes te maken; is van oordeel dat de MC13 het startpunt moet zijn voor de vooruitgang en de modernisering van de WTO, zodat deze een rol kan spelen bij het aangaan van de uitdagingen van de 21e eeuw, met inbegrip van vraagstukken zoals klimaatverandering en duurzaamheid; verzoekt alle WTO-leden met klem nog meer te doen om tastbare resultaten te boeken die laten zien dat de WTO in staat is de huidige uitdagingen aan te pakken; verwelkomt de richtsnoeren die door de vergadering van hoge ambtenaren op 22 en 23 oktober 2023 zijn geformuleerd; verzoekt de leden van de WTO in het bijzonder om de tweede fase van de multilaterale overeenkomst over visserijsubsidies af te ronden en goedkeuring te hechten aan een alomvattend pakket maatregelen voor institutionele hervormingen, waaronder een besluit betreffende een volledig functionerend geschilbeslechtingsysteem;
 3. is van oordeel dat de WTO nu zo snel mogelijk grondig moet worden hervormd en dat dit tot uitdrukking moet komen in de resultaten van de MC13; juicht al het werk toe dat in verband hiermee sinds de laatste Ministeriële Conferentie is verricht; verzoekt de leden van de WTO goedkeuring te hechten aan een alomvattend pakket maatregelen voor het herzien van de functies van de WTO op de gebieden monitoring, onderhandelingen, beraadslaging en geschilbeslechting, en vindt dat daarbij ook passende aandacht moet worden besteed aan de parlementaire dimensie van de WTO, teneinde de doeltreffendheid, inclusiviteit, transparantie en legitimiteit van de WTO te vergroten;
 4. juicht het toe dat alle WTO-leden zich constructief inzetten voor de herstart van een volledig functionerend geschilbeslechtingsysteem; looft de "facilitator" voor de sturing van het proces, dat ertoe moet leiden dat tijdens de MC13 een geconsolideerde ontwerptekst wordt gepresenteerd; verzoekt de leden tijdens de MC13 tot overeenstemming over het geschilbeslechtingsysteem te komen; wijst er eens te meer op dat een bindend, uit twee trappen bestaand en onafhankelijk proces het doel moet blijven;

5. verzoekt alle leden van de WTO die de overeenkomst over visserijsubsidies nog niet hebben geratificeerd dit op korte termijn alsnog te doen, zodat de overeenkomst zo snel mogelijk in werking kan treden (waarvoor het vereiste van ratificatie door twee derde van de leden van toepassing is); benadrukt verder dat het van het allergrootste belang is tot overeenstemming te komen over regels inzake visserijsubsidies die bijdragen aan overcapaciteit en overbevissing, teneinde de oceanen duurzaam te maken;
6. beklemtoont het belang van het mainstreamen van de ontwikkelingsdimensie van de WTO, waaronder middels het proces van hervorming van de WTO en door de speciale en gedifferentieerde behandeling “fit-for-purpose” te maken voor de 21e eeuw; verwelkomt in dit verband het reeds genomen besluit over de verlenging van de steunmaatregelen om de minst ontwikkelde landen (LDC's) te helpen om de LDC-status te ontgroeien, teneinde te voorzien in een soepele en realistische overgangperiode voor wat de intrekking van handelspreferenties betreft;
7. onderstreept dat de gesprekken binnen de WTO over staatssteun voor industriële sectoren nieuw leven moeten worden ingeblazen, teneinde de transparantie te vergroten en de WTO-regels inzake subsidies aan te passen om op de huidige uitdagingen te kunnen inspelen en daadwerkelijk iets te doen aan negatieve overloopeffecten, zoals overcapaciteit; is van oordeel dat de MC13 een van een tijdslimiet voorzien werkprogramma moet lanceren voor besprekingen over staatssteun voor industriële sectoren, om aanbevelingen te formuleren voor de MC14;
8. beklemtoont dat vooruitgang moet worden geboekt in de landbouwonderhandelingen met het oog op het bereiken van geloofwaardige resultaten met betrekking tot onderwerpen zoals het aanhouden van publieke voorraden ter waarborging van de voedselvoorzieningszekerheid, binnenlandse steun, markttoegang, katoen, exportbeperkingen en exportmededinging, en versterking van de landbouwsector om op de huidige uitdagingen, waaronder met betrekking tot inkomens op het platteland en milieuduurzaamheid, te kunnen inspelen;
9. verwacht dat de hervorming van de WTO het gemakkelijker zal maken om binnen de multilaterale architectuur van de WTO open plurilaterale overeenkomsten te sluiten, zodat vooruitgang geboekt kan worden op gebieden waar nog niet alle leden aan toe zijn; vraagt alle WTO-leden na te denken over de vraag hoe een nieuw systeem voor versterkte samenwerking (zoals het systeem dat in de Europese Unie wordt gebruikt) kan worden ontwikkeld, en op basis daarvan een rechttoe rechtaan mechanisme vast te stellen voor de integratie van de in dat verband bereikte overeenkomsten in de WTO-structuur;
10. verwelkomt de afronding van de onderhandelingen over de overeenkomst ter facilitering van ontwikkelingsinvesteringen, die beoogt een transparanter, doeltreffender en voorspelbaarder klimaat voor het faciliteren van grensoverschrijdende investeringen tot stand te brengen en ontwikkelingslanden te laten participeren in mondiale investeringsstromen; steunt de opname van deze overeenkomst in de WTO-regels in bijlage 4 inzake plurilaterale handelsovereenkomsten, zoals bedoeld in artikel X.9 van de WTO-Overeenkomst, en is van oordeel dat dit als model kan dienen voor toekomstige plurilaterale handelsovereenkomsten;

11. geeft aan dat het van groot belang is regels vast te stellen voor de digitale handel, die op dit moment goed is voor een kwart van de totale handel, zowel op multilateraal als plurilateraal niveau; steunt de inspanningen voor het vinden van een billijke en permanente oplossing voor elektronische transmissies in verband met het moratorium; verwelkomt en steunt de grote deelname, de ambitieuze onderhandelingsagenda en de tot dusver geboekte vooruitgang tijdens de plurilaterale WTO-onderhandelingen over e-commerce; benadrukt het belang van de onbelemmerde stroom van elektronische transmissies, die van essentieel belang zijn voor de digitale handel en het verminderen van de kosten van handelstransacties, het vergroten van het welzijn van de consument alsook van de exportmededinging, en het verwezenlijken van significante positieve effecten, met name voor kmo's en ontwikkelingslanden; herhaalt zijn standpunt dat een eventueel akkoord garanties moet bieden voor wat betreft markttoegang voor aan e-commerce gerelateerde goederen en diensten in derde landen, alsook aangaande de bescherming van consumenten- en arbeidsrechten, en innovatie in het bedrijfsleven moet bevorderen; benadrukt dat een potentieel akkoord inzake e-commerce moet stroken met de bestaande alsook de toekomstige EU-wetgeving in verband met datastromen, datalokalisering en broncode, en voldoende beleidsruimte moet laten voor het vaststellen van regels voor het digitale domein; doet een beroep op alle partijen zich volledig in te zetten voor en steun te geven aan de inspanningen voor het afronden van de onderhandelingen tijdens de MC13;
12. herinnert aan de toezeggingen van de WTO aan mkmo's en geeft nog maar eens aan dat mkmo's goed zijn voor een aanzienlijk deel van de mondiale economie en over onaangeboord potentieel beschikken in mondiale waardeketens; spoort de leden met klem aan door te gaan met het zoeken naar oplossingen die mkmo's in staat zouden stellen hun participatie in de wereldhandel te vergroten, daarbij rekening houdend met de specifieke behoeften van ontwikkelingslanden;
13. is van oordeel dat de MC13 zou moeten resulteren in een op acties gebaseerde agenda voor een handelsbeleid dat de SDG's 2030 en de Overeenkomst van Parijs schraagt; moedigt de leden van de WTO met klem aan te kijken naar alle mogelijke maatregelen die bijdragen tot reducering van de emissies van broeikasgassen in overeenstemming met de UNFCCC, voor grotere aansluiting op de Overeenkomst van Parijs en de doelstelling van klimaatneutraliteit te zorgen, en de samenwerking binnen de WTO met betrekking tot op het nationale niveau getroffen maatregelen te intensiveren; verwelkomt de constructieve gesprekken die gevoerd zijn in het kader van de gestructureerde besprekingen over handel en milieuduurzaamheid (TESSD); benadrukt dat vooruitgang moet worden geboekt in de discussie over goederen en diensten die milieu- en klimaatuitdagingen helpen aanpakken; spoort de EU aan meer bekendheid te geven aan haar duurzaamheidswetgeving, zoals het mechanisme voor koolstofgrenscorrectie (CBAM) en ontbossing, en de achterliggende gedachte toe te lichten, teneinde ervoor te zorgen dat deze wordt erkend als een oprechte poging om handel duurzamer te maken;
14. wijst nogmaals op het verband tussen gendergelijkheid en inclusieve ontwikkeling, en benadrukt dat zelfredzaamheid van vrouwen de sleutel is tot de uitbanning van armoede en dat het voor de economische ontwikkeling van cruciaal belang is dat tegelijkertijd de belemmeringen voor de deelneming van vrouwen aan de handel worden weggenomen en de nadelige gevolgen van de huidige handelsvoorschriften voor de meervoudige rol

van vrouwen worden aangepakt; spoort alle leden van de WTO aan hun handtekening te zetten onder de Verklaring van Buenos Aires van 2017 over handel en economische empowerment van vrouwen, en roept de landen die dit reeds gedaan hebben op invulling te geven aan hun toezeggingen; verwelkomt de oprichting van de informele WTO-werkgroep inzake handel en gender; feliciteert de WTO met de organisatie van het World Trade Congress on Gender in december 2022, de eerste internationale onderzoeksconferentie over handel en gender;

15. roept de Commissie en de Raad op ervoor te zorgen dat het Parlement nauw betrokken blijft bij de voorbereidingen van de MC13, en voortdurend op de hoogte wordt gehouden en wordt geraadpleegd tijdens de Ministeriële Conferentie 2024;
16. verzoekt de leden van de WTO voor democratische legitimiteit en transparantie te zorgen door de parlementaire dimensie van de WTO en de parlementaire conferentie te versterken; beklemtoont het belang van het werk van de gezamenlijke Parlementaire Conferentie van het Europees Parlement en de Interparlementaire Unie (IPU) over de WTO; onderstreept de noodzaak ervoor te zorgen dat parlementsleden beter toegang hebben tot handelsonderhandelingen en dat zij worden betrokken bij het opstellen en uitvoeren van besluiten van de WTO;
17. roept de WTO-leden op de uitwisseling met alle belanghebbenden, inclusief het maatschappelijk middenveld en bedrijfsorganisaties, te intensiveren en de samenwerking met andere internationale organisaties, zoals de Internationale Arbeidsorganisatie en meer in het algemeen het VN-stelsel, te intensiveren; verwacht van regeringsleiders dat zij op verschillende niveaus intensiever communiceren over de voordelen van op regels gebaseerde handel;
18. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de regeringen en de parlementen van de lidstaten, en de directeur-generaal van de Wereldhandelsorganisatie.